

האם ייתכן כי לאחר המאמצים הרבים שנעשו לעצירת חוק הגיוס ולא צלחו, יגיע דווקא החוק היבש ויקבע כי לפחות חלק מהצווים בטלים ומבוטלים? בשלב זה הדבר נראה רחוק מהמציאות, אך מתברר כי מתחת לפני השטח מתנהלת יוזמה של עו"ד ישראל גולדמן, בעל משרד עורכי דין העוסק בסייבר ובפרטיות, המנסה לקדם מהלך חוקי לביטול הצווים.

הדרישה: ביטול אלפי צווים

"נושא הפרטיות במדינת ישראל מבוסס נכון להיום על מה שנחקק בוועדת כהן בשנת 1980, פותח ומסביר עו"ד גולדמן. מדובר בוועדה ממשלתית שאחד החברים בה היה אהרן ברק, ומלבדו היא גם כללה כמה פרופסורים עורכי דין, שקבעו כי כל אדם זכאי לפרטיות, ולכן אין לחשוף מידע פרטי עליו בשום פלטפורמה שהיא, ולא משנה איזה סוג של מידע פרטי זה. "על החוק הזה ביססנו את התביעה נגד צה"ל, כאשר טענו כי לצורך גיוס החרדים הוא פנה לביטוח הלאומי כדי להשיג דרכו נתונים אישיים", מספר עו"ד גולדמן. "צה"ל ביקש לדעת אילו חרדים יהיה לו הכי קל לגייס בשלב הראשון, ולכן הוא ביקש מהביטוח הלאומי פרטי מידע על גובה ההכנסות של כל אברך, כמה ילדים יש לו, ועוד פרטים נוספים. כך הוא יצר לעצמו פרופילים של חרדים, ובהתאם לכך שלח צווי גיוס למי ששיער שיהיה קל יותר לגייס. אגב, התברר למפרע שצה"ל כלל לא הבין את העניין, והפרטים לא הועילו לו כלל, אך לעצם העניין - נעשתה כאן עבירה ברורה על החוק, ואת הדבר הזה הצלחנו להוכיח".

העתירה, לדבריו של עו"ד גולדמן, הגיעה לדין בבג"ץ.

מידע זה לא משחק. עו"ד ישראל גולדמן

הקרב על הפרטיות

האם מהלך משפטי המתבסס על פגיעה בפרטיות, יוכל לסייע לאלפי בחורי ישיבות? עו"ד ישראל גולדמן חושף את המהלך שנועד למוטט צווי גיוס קיימים, ומזהיר מפני השלכות דרמטיות | "אלפי עמותות וארגונים עלולים לשלם ביוקר, גם במגזר החרדי"

חננאל שפירא

ידי ביטול הפעולה שנעשתה בעקבות העבירה. בעתירה הצגנו תקדימים שבהם בתי משפט ביטלו פעולות שנעשו על ידי רשות ציבורית בניגוד לחוק, לרבות ביטול כתבי אישום. מכיוון שמדובר כאן בסוגיה חברתית, קשה לדעת אם הדבר יקרה, אך כפי שאמרנו לנו כל עורכי הדין מהמשרדים הגדולים שהתייעצנו איתם - אילו לא היה מדובר בסוגיית הגיוס, אין ספק שהתביעה הזו הייתה זוכה להצלחה מלאה. בדיוק לכך נועד מוסד הבג"ץ, להציל את הפרט הבודד משרירותן של הרשויות רבות העוצמה".

מלחמת הפרטיות

אבל מתברר כי אותו חוק הגנת פרטיות שייתכן שעתיד לייצר מהפך בנוגע לצווי הגיוס, עלול דווקא להיות בעוכריהם של ארגונים ועמותות, רבים מהם כאלו הנמנים עם המגזר החרדי. "רוב הציבור אינו מודע לכך שבעוד כחודש צפוי להיכנס לתוקף תיקון לחוק הגנת הפרטיות, שיהפוך את אותו לאירוע דרמטי ביותר בחיינו", מבהיר עו"ד גולדמן, "עד היום קבע החוק כי מי שפוגע בפרטיות של אזרח במדינת ישראל, ולא משנה אם זה באמצעות פרסום מידע פרטי או תמונות פרטיות, או שחודר למחשב או נייד של מישהו ומוציא ממנו נתונים - נחשב למזיק, ואפשר לפתוח נגדו בהליך אזרחי ולתבוע פיצויים של 50,000-100,000 שקלים, בדומה לדיני לשון הרע. "בשנה האחרונה, בעקבות מקרים חוזרים ונשנים של פריצות סייבר, בעיקר מאיראן, הוחלט לשנות מהיסוד את התפיסה של הגנת הפרטיות. החוק מעביר את הפוקוס מההאקר הפורץ, והוא מטיל אחריות עצומה על מי שמחזיק מידע, והוא מחייב אותו לאבטח את הנתונים. החוק קובע עונש למי שמחזיק מידע ולא הגן עליו בהיקפים מצטברים של מיליוני שקלים. "כך, החל מהחודש הבא - כל מי שמחזיק בידיו מאגר מידע הכולל נתונים

פרטיים על אזרחים - לא רק מי שפרץ אליו למחשב וגנב נתונים ייתבע, אלא גם הוא עצמו יהיה חשוף לקנסות של מיליוני שקלים ולתביעות אזרחיות, אם ימצא שלא הגן מספיק על הנתונים שבידיו. התפיסה שהחוק אימץ, דומה מאוד לאמירה בתחילת מסכת בבא קמא ששור, בור, מבעה והבער דרכם להזיק, והאחריות לשמירתם היא על בעליהם. גם בנתוני מידע אישי, החוק מתייחס אליהם ככאלו שדרכם להזיק, ומי שמחזיק אותם שמירתם עליו. "יש כאן משמעות רבה מאוד לגבי עמותות או גמ"חים ששומרים פרטים על אנשים, או מטפלים מהתחום הרפואי שכותבים חוות דעת, או מרפאות, או סמינרים שמנהלים קבצים עם ציוני מבחנים, או שדכנים שיש להם קבצים עם פרטים אישיים של בחורים ובחורות, ועוד. כל אלו עלולים להיחשף לקנסות של עשרות מיליוני שקלים מרשות הפרטיות, אם יתברר כי המידע לא היה מוגן דיו".

עו"ד גולדמן מוסיף: "לפעמים נראה לנו כל כך הגיוני להכניס נתונים לתוך המחשב ולשמור אותם בלי סיסמה, בזמן שאפשר לפרוץ ולגנוב קבצים כאלו בקלי-קלות. באופן אישי אני מוביל בימים אלו תביעה של עשרות הורים חרדים נגד משרד החינוך, בטענה שהוא התרשל כשלא שמר נתונים מאוד מאוד רגישים על ילדי החינוך המיוחד, והעלה אותם בגוגל באופן שכל מי שהיה לו קישור לקובץ יכול היה להיכנס ולראות פרטים אישיים על 54,500 תלמידים באגף החרדי. אם התביעה הזו תעבור, ייאלץ משרד החינוך לשלם מיליוני שקלים להורים, וכל זה עוד לפני שנכנס תיקון החוק לתוקף. ברגע שייכנס תיקון החוק לתוקף, חוץ מהתביעה האזרחית, גם הרשות להגנת הפרטיות אמורה להטיל קנסות של מיליוני שקלים במצטבר, וכל היחס לעבירות כאלו עומד להשתנות מהותית.

"ואף יותר מזה: התיקון החדש של חוק הגנת הפרטיות נותן סמכויות חסרות תקדים גם בידי הרשות להגנת הפרטיות, ממש סמכויות מקבילות לסמכויות המשטרה, לחקור ארגונים שחשודים באבטחת מידע לקויה, ולערוך ביקורות גם אצל ארגונים שאינם חשודים, לבדוק אם הם פועלים לפי החוק. החל מהחודש הבא צפויה הרשות להגנת הפרטיות להפעיל פקחים מטעמה שיעברו בין עמותות, גופים וארגונים, ויודאו שהם מיישמים את החוקים והתקנות כנדרש. כך, גם אם לא תוגש נגדם תביעה, הם ייחשפו לקנסות מטעם המדינה. אגב, מדינת ישראל אינה הראשונה שמובילה את הנושא, ובאירופה יש לא מעט חברות שפשטו את הרגל לאחר שהוכח כי לא שמרו כראוי על המידע.

"הדרך היחידה היא פשוט להיות מודעים להוראות החוק, לשמור על המידע באופן מאובטח", מסכם עו"ד גולדמן. "אין כרגע ברירה אחרת, עדיף להשקיע משאבים בקיום דיני אבטחת מידע, מאשר להגיע לרגע שבו חלילה יהיה מאוחר מדי בימים אלו אני מטפל בכמה לקוחות שהייתה להם פריצה, והרשות להגנת הפרטיות דורשת מהם פרטים, זה מאוד לא נעים".

מה לעשות למעשה? "דבר ראשון לוודא שעומדים בכל הוראות החוק, והרוב לצערי לא עומדים בהוראות החוק בגלל חוסר מודעות. דבר שני, אם חלילה הארגון סבל ממתקפת סייבר, לוודא שמנהלים את המשבר נכון. וכמובן, לא להגיע חלילה לחקירות ברשות להגנת הפרטיות". ●